

Mládež a ústavné povedomie: formovanie uvedomelých občanov

Máme v rodine nový život. Zatiaľ sa pozerá na svet veľkými modrými očami z náručia svojej mamy, ale nebude trvať dlho, keď v spoločnosti iných detí pochopí, akí sme rozdielni. Zdraví, chorí, hlávaví či povrchní, všetci musíme byť slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach, všetci máme právo na osobnú česť, ľudskú dôstojnosť, súkromie, všetci máme slobodu myslenia, či prejavu. Nebude trvať dlho, keď sa cez naše vlastné rozdielnosti naučí, že úcta a rešpekt je základom medziľudských vzťahov, ale aj to, že každé právo, či sloboda zaväzuje a má svoje hranice. Pretože budovanie ústavného povedomia nezačína v škole na hodinách občianskej náuky, ale začína doma v rodine.

Je to rodina, ktorá nám ako prvá ukazuje svoje videnie sveta, učí nás pravidlám i následkom ich porušenia, určuje mieru záujmu o veci verejné. A je to tiež škola, ktorá nás vzdeláva ako právne vzťahy pomenovať a utriediť, ktorá nám vysvetlí princípy právneho štátu a pomôže porozumieť, ako sa majú moci v štáte vzájomne vyvažovať. A napokon je to spoločnosť, ktorá nám núka vzory ako k záväzným normám pristupovať. A tú spoločnosť vytvárame my sami, je odrazom našich postojov k tomu, čo vnímame ako podstatné a čoho nedostatok sme ochotní tolerovať.

Mám štrnásť rokov a svet je pre mňa stále veľké neznáme miesto. Pre mladého človeka ponúka veľa možností, ale aj veľa križovatiek, na ktorých sa možno stratiť. Zahlcuje nás množstvom informácií a protichodných názorov. Konfrontuje nás s rýchlymi zmenami a pochybnými skratkami. A nájsť potrebný nadhľad nie je vždy ľahké.

Nemám ešte odpovede na mnoho otázok a vlastne ani neviem, či je možné ich nájsť. Chcela by som však môcť sa vždy oprieť o zásady a hodnoty, o ktorých nebude dôvod pochybovať, o piliere a princípy, ktoré budú spravodlivé a demokratické. Chcela by som vedieť vždy s rozvahou a kriticky pristupovať k fungovaniu spoločnosti, v ktorej budem žiť.

Lebo zlo sa rodí práve tam, kde dobro mlčí. Hlúposť prekvitá tam, kde vzdelanosť zaostáva.